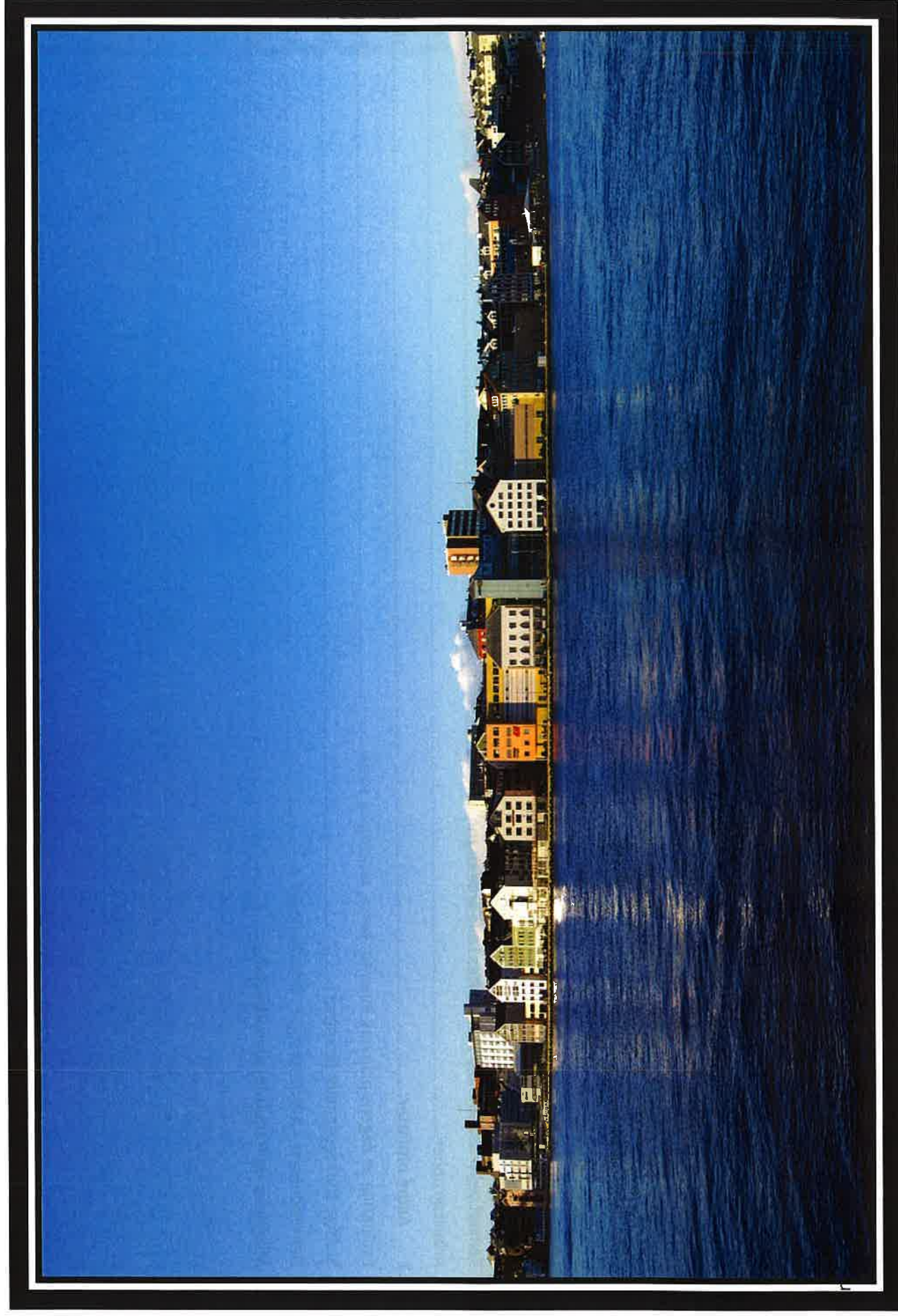

Planprogram for Helhetlig helse og omsorgsplan 2019 – 2030

Planprogram for Helhetlig helse og omsorgsplan 2019 – 2030

Innhold

1	Bakgrunn for arbeidet	3
2	Mandat	3
3	Mål.....	4
3.1	Kommuneplanens samfunnsdel – Varm - Smart - Modig - Klok – FN's Bærekraftsmål (kan flyttes til bakgrunn)	5
4	Organisering av arbeidet	7
5	Prosess og metodevalg.....	8
6	Temaet velferdsteknologi skal drøftes i alle arbeidsgrupper	9
7	Arbeidsgrupper.....	9
7.1	Andre omfatter:.....	10
8	Evaluering av dagens planverk innenfor helse, omsorg og sosial	10
9	Statlige styringssignaler (kommer)	11
10	Delutredninger - Avgrensninger - Prioriteringer	11
11	Milepæler og framdrift i planarbeidet.....	12

Planprogram for Helhetlig helse og omsorgsplan 2019 – 2030

1 Bakgrunn for arbeidet

Bystyret i Kristiansund har vedtatt "Planstrategi for perioden 2016-2019" sak 2016/53. I denne Planstrategien er det forutsatt at det skal utarbeides en ny Helhetlig plan for Helse og omsorg, som skal erstatte blant annet tidligere Plan for pleie- og omsorgstjenesten og andre delplaner innenfor helse- og omsorgsfeltet. I forbindelse med siste vedtatte revisjon av Plan for pleie- og omsorgstjenesten 2015-2018, jfr. Bystyresak 47/15 ble følgende understreket:

«Som det fremgår ovenfor har arbeidet med denne revisjonen blitt gjennomført innenfor en kort tidsramme. Med de store omstillingene som kommunen står ovenfor hadde det ideelt sett vært naturlig med et mer omfattende planarbeid for å utvikle en felles Helse og omsorgsplan for kommunen. Kommunen har i dag en rekke delplaner på dette området, og det er behov for å integrere disse planene i en samlet plan.»

Kristiansund kommune mangler en helhetlig plan for kommunens samlede innsats innenfor helse, omsorg og sosial. Eksisterende planverk har ulik status, er utgått og har behov for revidering, er avgrensede temaplaner, eller bærer preg av å være "plan for eldreomsorg". Eldreomsorgen vil fortsette å utgjøre en betydelig andel av tjenesteytingen vår, men det også behov for å løfte frem andre store utfordringsbilder. Foruten forventet vekst i den eldre delen av befolkningen, ser man også utfordringer knyttet flere andre områder. Eksempler på dette er psykisk helse og rus og tjenester til funksjonshemmede. Det er derfor behov for å utarbeide strategier som i større grad enn tidligere samordner tjenester og innsats innenfor helse- og omsorgsfeltet.

Omfang, organisering, prosess og fremdrift for arbeidet med en ny Helhetlig helse- og omsorgsplan er drøftet i Hovedutvalget for helse, omsorg og sosial. Hovedutvalget vedtok følgende:

- *Hovedutvalget for helse, omsorg og sosial ber om at planprosessen for å få utarbeidet Helhetlig plan for helse og omsorg iverksettes*
- *Planen skal utarbeides med formål om at planen skal ha status som kommunedelplan*
- *Forslag til Planprogram for helhetlig plan for helse og omsorg legges fram for behandling i Bystyret 10.04.2018.*

På bakgrunn av overnevnte utarbeides forslag til planprogram for en Helhetlig helse- og omsorgsplan, som skal gjelde for perioden 2019-2030.

2 Mandat

Kristiansund kommune skal i alt planarbeid arbeide for å nå målene som er nedfelt i kommuneplanens samfunnsdel. Dette ligger derfor som en overordnet forventning til arbeidet.

Gjennom arbeidet skal det utvikles strategier for hvordan vi skal få bærekraftige, gode og helhetlige helse og omsorgstjenester i kommunen vår. Dette skal skje i dialog og medvirkning med brukere, pårørende, egne medarbeidere og andre aktuelle interessenter.

- Helhetlig plan for helse og omsorgstjenestene skal utarbeides med bakgrunn i forventet folketallsutvikling, alderssammensetning og nasjonale utviklingstrekk for helse og omsorgstjenestene

Forslag til planprogram

Planprogram for Helhetlig helse og omsorgsplan 2019 – 2030

- Planen skal ha et livsløpsfokus og ivareta folkehelseperspektivet
- Planen skal ha fokus på økonomisk bærekraft og skissere realistiske og gjennomførbare løsninger
- Planen skal utformes på en slik måte at behovet for innovasjon blir ivaretatt. Det skal skapes en aksept for, og en forståelse for at innovasjon og jekten på nye og /eller utradisjonelle løsninger blir vår nye hverdag
- Planen skal ivareta behovet for brukermedvirkning

3 Mål

Det foreslås følgende effekt- og resultatmål for planarbeidet

Effekt mål

- Samle og koordinere kommunens planer på helse og omsorgsområdet
- Bidra til utvikling av et helhetlig tjenestetilbud som oppleves mest mulig koordinert og integrert
- Bidra til forutsigbarhet knyttet til utvikling, tilstrekkelig dimensjonering og lokalisering av tjenestetilbudene
- Bidra til at helse- og omsorgstjenestene ytes med utgangspunkt i hva som er viktig for den enkelte bruker og som øker mestringsevne og selvstendighet
- Bidra til å skape grunnlag for aktivitet, deltagelse og tilgjengelighet
- Bidra til effektivisering av tjenestene og god samhandling internt og eksternt
- Bidra til at rekruttering og kompetanse er i tråd med fremtidige behov og i samsvar med kommunens strategiske kompetanseplan
- Bidra til utvikling og tilpasning av tjenestene slik at vi er forberedt når det etableres nytt sykehus på Hjelset og DMS i Kristiansund
- Bidra til at vi har en organisasjonskultur som har endringskompetanse
- Det er utarbeidet en helhetlig plan for kommunens helse og omsorgstjenester som er tydelig avklart mot andre kommunale planer.
 - Planen inneholder egne utredninger for prioriterte områder
 - Planen har en konkret handlingsdel hvor prioriterte tiltak. Disse må følges opp årlig i budsjett og handlingsprogram.

Forslag til planprogram

Planprogram for Helhetlig helse og omsorgsplan 2019 – 2030

3.1 Kommuneplanens samfunnsdel; Varm, Smart, Modig og Klok
Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt høsten 2017, og har et perspektiv som vil samsvare med Helhetlig plan for helse og omsorg. I tillegg til de visjoner og mål som er nedfelt i kommuneplanens samfunnsdel foregår det nå (våren 2018) et arbeid med målformuleringer som skal inn i Kristiansund kommunes handlingsprogram for perioden 2019 – 2022. Det vil bli viktig å skape en sammenheng mellom de målprosesser som har foregått i forbindelse med utarbeidelse av Kommuneplanens samfunnsdel, Kristiansund kommunes handlingsprogram 2019 – 2022, og utarbeidelsen av en helhetlig plan for helse og omsorg.

Sentralt i utarbeidelsen av kommuneplanens samfunnsdel står visjonene og beskrivelsene om den varme, den kloke, den smarte og den modige byen. Innholdet er bygd på FN's bærekraftsmål, og er gitt innhold gjennom prosessen med kommuneplanens samfunnsdel.

Planprogram for Helhetlig helse og omsorgsplan 2019 – 2030

Kristiansunds bærekraftsmål

God helse

Vi skal sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder.

God utdanning

Vi skal sikre en inkluderende, rettferdig og god utdanning for fremtidens utfordringer, og fremme muligheter for livslang læring for alle.

Infrastruktur

Vi skal bygge solid infrastruktur.

Mindre ulikhet

Vi skal etablere Kristiansundskvaliteten ved å gi like muligheter for alle til tross for ulike forutsetninger, med spesielt fokus på barnefattigdom.

Bærekraftig by og samfunn

Vi skal gjøre byen og vår region inkluderende, trygg og fremtidsrettet.

Marinemat

Vi skal bevare våre marine ressurser og bruke høvet på en måte som fremmer våre naturlige forutsetninger og utvikling.

Samarbeid

Vi skal styrke byen som regional motor gjennom handlekraftige partnerskap.

Lokalt kunnskapspotensial

Vi skal finne og bruke gullet i vår egen bakgård.

Offentlig gjeld

Vi skal ha kontroll på vår gjeld i et langiktig perspektiv.

Urbanisering

Vi skal være en effektiv, attraktiv og moderne by.

Grønt skifte

Vi skal ha et miljøperspektiv på alt vi gjør.

Bærekraftig arbeidsliv

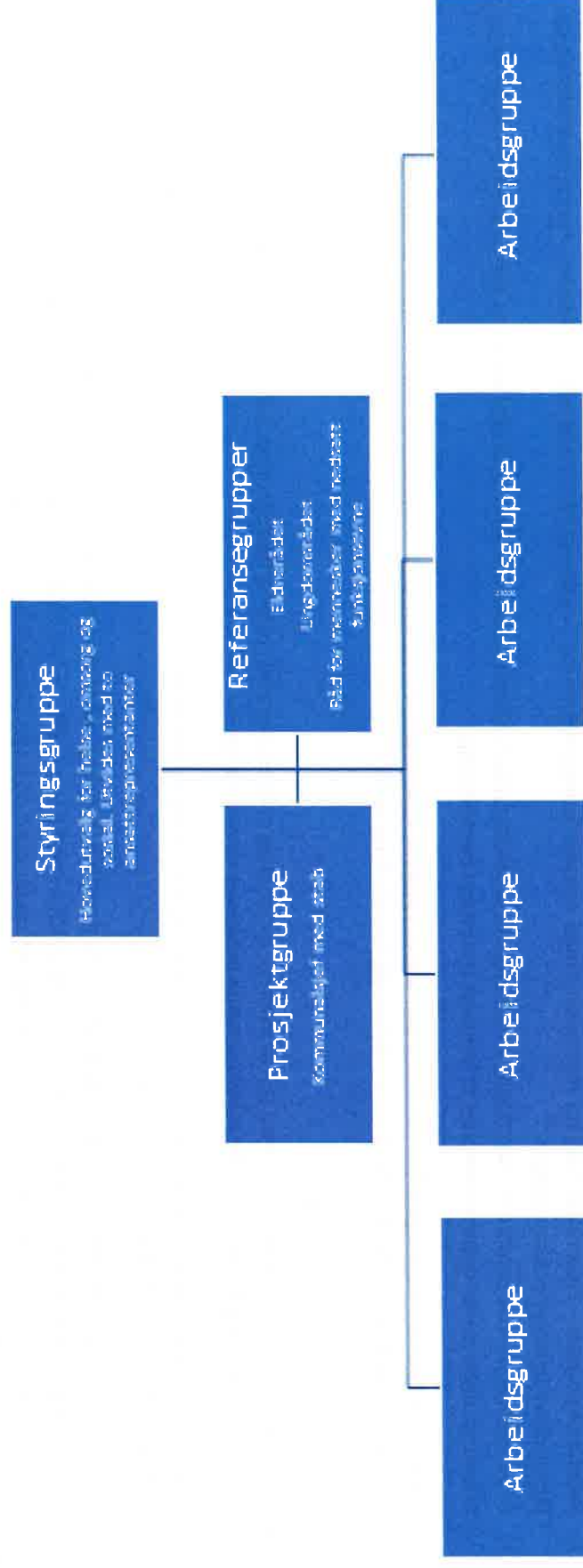
Vi skal fremme inkluderende og bærekraftig arbeidsliv og bidra til innovasjon.

Planprogram for Helhetlig helse og omsorgsplan 2019 – 2030

4 Organisering av arbeidet

Arbeidet organiseres som prosjekt der Hovedutvalg for helse og omsorg er styringsgruppe.

Kommunalsjefen for helse- og omsorg med fagstab oppnevnes som prosjektgruppe. Eldreråd, Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne og Ungdomsrådet involveres som ressursgrupper. Det etableres arbeidsgrupper for ulike delutredninger.

Planprogram for Helhetlig helse og omsorgsplan 2019 – 2030

1. Styringsgruppe – Hovedutvalg for Helse, Omsorg og Sosial supplert med 2 representanter for ansatte
2. Prosjektgruppe – Kommunalsjef for Helse- og omsorg med fagstab. Medarbeidere med særskilt kompetanse på delområder innkalles etter behov
3. Referansegrupper - Eldrerådet, Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne og Ungdomsrådet involveres i arbeidet. Andre hovedutvalg og fagområder involveres etter behov
4. Arbeidsgrupper – Det etableres tverrfaglig sammensatte arbeidsgrupper innenfor ulike områder som skal være en del av planen. Det er viktig at arbeidsgruppene vier oppmerksomhet til behovet for brukermedvirkning

Prioritering av ressurser for å sikre god fremdrift blir en sentral oppgave i planarbeidet, og blir en kritisk suksessfaktor. Det vil bli nødvendig med omprioritering av ressurser i enhetene for å sikre nødvendig framdrift og kvalitet i planarbeidet.

5 Prosess og metodevalg

Mandatene til arbeidsgruppene skal utformes slik at kvalitet, innhold og prosess ivaretas. Hver arbeidsgruppe skal derfor ha et konkret og tydelig mandat. Tjenester og tiltak som inngår i den enkelte arbeidsgruppe beskrives i mandatene.

Arbeidsgruppene skal være representert med pasient/ bruker og/eller pårørende der det er naturlig. Arbeidsgruppene skal uavhengig av slik representasjon alltid sikre nødvendig medvirkning i planprosessen.

Bred og god medvirkning er en forutsetning for godt planverk. Åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning er nøkkelbegreper. Plan- og bygningsloven stiller krav til medvirkning i alle kommunale planprosesser. Særlig verdt å merke seg er PBLs § 5-1 hvor det står at *kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tiirettelegging, herunder barn og unge. Grupper og interesser som ikke er i stand til å delta direkte, skal sikres gode muligheter for medvirkning på annen måte*”.

Brukeres og pårørendes rett, og kommunens plikt til informasjon og medvirkning, er også hjemlet i Pasient- og brukerrettighetsloven og i Helse- og omsorgstjenesteloven.

De viktigste målgruppene i medvirkningsarbeidet er;

- Politikere
- Brukere og pårørende
- Medarbeidere, ledere og tillitsvalgte
- Samarbeidspartnere: offentlige, frivillige og private

Forslag til planprogram

Planprogram for Helhetlig helse og omsorgsplan 2019 – 2030

Medvirkning og innflytelse kan ivaretas ved ulike metoder. Det er viktig å være bevisst på at ulike metoder gir ulik involvering og innflytelsesmulighet i planprosessen. Samtidig må *opplegg for medvirkning avveies mellom deltakelse og involvering i planlegging, og effektiv planlegging.* (Kommunal og moderniseringsdepartementet, Medvirkning i planlegging – veileder).

Organiseringen av planarbeidet i arbeidsgrupper, vil i stor grad sikre medvirkning av overnevnte interesser. Her understrekes viktigheten av politikernes rolle, representert ved Hovedutvalget for helse og omsorg, som styringsgruppe. Samt interesseorganisasjonene for pasienter/brukere/pårørende sin brede deltagelse i de ulike arbeidsgruppene.

Temaet velferdsteknologi skal drøftes i alle arbeidsgrupper.

Det skal utarbeides en mal for skriftlig rapport fra arbeidsgruppene.

Planen skal utarbeides i digitalt format (Sway, Publisher e.l)

6 Hvordan sikre helhetsperspektivet i planarbeidet?

I tabellen under ser en hvordan arbeidet under kan organiseres i ulike arbeidsgrupper. I venstre kolonne ser en hvilke enheter/ avdelinger en ser for seg bør være med/ involveres. I øverste rad er det delt inn i tjenesteområder som bør belyses i en Helhetlig helse- og omsorgsplan. I tillegg vil det være delområder som må behandles og utredes særskilt.

Tjenesteområder	Heldøgns omsorgstjenester	Dag- og aktivitetstilbud	Tjenester i hjemmet	Tilbud til barn og unge	Bolige	Legetjenester	Kompetanse og rekruttering	Frivillighet
Tildeling og koordinering	x	x	x	x	x			
Sykehjemsheten	x					x	x	x
Hjemmetjenesten	x	x	x		x		x	x
Psykisk helse og rus		x	x	x	x		x	x
NAV/ Flyktning		x		x	x			x
Barn familie helse		x		x				x
Bo og habilitering		x	x	x	x		x	x

Forslag til planprogram

Planprogram for Helhetlig helse og omsorgsplan 2019 – 2030

Storhaugen helsehus	x	x	x	x	x	x
Ergo- fysio - lege- friskliv						
Helseinnovasjonssenteret	x		x		x	
Tillitsvalgte	x	x	x	x	x	x
Brukere	x	x	x	x	x	x
Andre	x				x	x

Andre omfatter: Enhet for samfunnsutvikling, Enhet for eiendomsdrift, Personalseksjonen, Økonomiseksjonen, Kulturenheten, Frivilligsentralen m.fl

Arbeid med helhetlig plan for helse og omsorg vil bli krevende både i form og innhold. Det vil være behov for å beskrive og analysere dagens kjerneaktiviteter. Det beste ved det kjente skal vi ta med oss inn i fremtiden. Samtidig må planen både ta høyde for de problemstillinger som oppstår oss i dag og de nye behovene som vi ser kommer i nær framtid, og det vi skal skape gjennom innovasjon og nytenkning. Formen på en slik fremstilling vil måtte utvikles underveis i planprosessen.

7 Evaluering av dagens planverk innenfor helse, omsorg og sosial

Kommunen har ulike planer innenfor området med forskjellig status:

Rusmiddelpolitisk handlingsplan: Denne planen ble vedtatt i 2009. I september 2016 vedtok Hovedutvalg for helse, omsorg og sosial at revisjon av planen måtte sees i sammenheng med utarbeidelse av ny Helhetlig helse- og omsorgsplan.

Pleie og omsorgsplan: Denne planen ble først vedtatt i 2009, senere revidert i 2013 og i 2015. Det ble ved siste revisjon besluttet at fremtidig revisjon inngår i en ny Helhetlig helse- og omsorgsplan. De fleste tiltakene i den reviderte planen er gjennomført, eller er under gjennomføring.

Boligsosial handlingsplan: Denne planen ble revidert i desember 2011. De fleste tiltakene i planen er gjennomført/ under gjennomføring. I kommunens planstrategi er det foreslått at en fremtidig revisjon av planen bør utformes som en samlet bolipolitisk plan for kommunen. Dette arbeidet er nå utsatt til 2020 jfr vedtatt planstrategi. Gjennom arbeidet med Helhetlig plan for helse og omsorg, kan kommunen nå se på bolipolitikk og øvrige helse og omsorgstjenester i en sammenheng.

Forslag til planprogram

Planprogram for Helhetlig helse og omsorgsplan 2019 – 2030

Plan for psykisk helse og rus: Denne planen ble vedtatt i 2009, og alle tiltak i planen er gjennomført. Tjenesteområdet for Psykisk helse og rus er betydelig utvidet de siste årene, og det er naturlig at dette området inkluderes i en Helhetlig helse- og omsorgsplan.

Det er også utarbeidet andre delplaner/ temaplaner i de siste årene, blant annet Ruspolitisk bevilgningsplan og Handlingsplan mot vold i nære relasjoner. Det er foreløpig lagt til grunn at begge disse planene revideres som delutredninger, og ikke inkluderes i en Helhetlig helse- og omsorgsplan.

8 Statlige styringssignaler

- Omsorgsplan 2020 – Regjeringens samlede plan for utvikling av omsorgstjenestene
- Plan om framtidens primærhelsetjeneste – Stortingsmelding 26 ble lagt fram i mai 2015
- Ny melding om folkehelse – Stortingsmelding 19 – Mestring og muligheter
- Videreføring av Stortingsmelding 47 – Samhandlingsreformen
- Stortingsmelding 29 – Morgendagens omsorg
- Stortingsmelding 25 – Mestring, muligheter og mening
- Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre legges frem våren 2018

9 Delutredninger - Avgrensninger - Prioriteringer

Gjennom arbeidet i første fase av planprosessen må det kartlegges og avklares hvilke delutredninger og problemstillinger som skal prioriteres i planen. I denne sammenhengen er det også viktig at sentrale forhold knyttet til kapasitet og behov, mulige innovative løsninger, økonomi og realistiske målsettinger vektlegges.

Gjennom kommunens evalueringer og kartlegginger er det fremkommet en rekke behov og problemstillinger innenfor helse- og omsorgsfeltet. Rådmannen har i sin utredning til Hovedutvalget for helse-, omsorg og sosial, pekt på fire områder som krever særlig oppmerksomhet framover:

1. Kapasiteten på boliger for funksjonshemmede
2. Utskrivningsklare pasienter i sykehus
3. Tilbud til mennesker med demens
4. Tilbud til «de nye» brukergroppene (unge mennesker med store adferds utfordringer)
5. Kapasitet og ressurser knyttet til psykisk helsearbeid

Planprogram for Helhetlig helse og omsorgsplan 2019 – 2030

I tillegg er det pekt på sammenhengen mellom det boligsosiale området og behovet for en helhetlig helse- og omsorgsplan. Faglig og praktisk er det et sterkt slektskap mellom helse, pleie- og omsorg og boligsosialt arbeid. Hva som skal prioriteres inn i en fremtidig helse- og omsorgsplan må derfor avklares. En nødvendig avklaring vil også være knyttet til hvilke områder og tiltak som skal inngå i andre planer. For eksempel vil det være nødvendig å se sammenhengen mellom kommunens oppvekstplan og tilbud til barn og unge når det gjelder helse- og omsorgstjenester.

I sammenheng med arbeid med planprogram er det gjennomført to møter i hovedutvalg for helse-, omsorg og sosial. Hovedutvalgets innspill, samt verbalforslagene fra Bystyrets behandling av budsjett og handlingsprogram høsten 2017 er:

- Viktig at analyser basert på folketallsutvikling, alderssammensetning og utviklingstrekk for helsetilstanden i befolkningen legges til grunn i planarbeidet
- Hvordan utvikle et helhetlig tilbud til demente, herunder utredning om konsept som helsetun og demenslandsby
- Fokus på fastlegeordningen i Kristiansund kommune - kapasitet og rekruttering
- Fokus på fysioterapi i Kristiansund kommune - privat og offentlig kapasitet og rekruttering
- Fokus på integreringsarbeidet for å sikre at en oppnår et best mulig resultat
- Aktivisering av unge sosialhjelpsmottakere
- Hvordan utvikle et helhetlig tilbud til barn og unge med psykisk sykdom
- Teknologi og digitalisering. Utvikling og effektivisering av tjenesten ved bruk av velferdsteknologi og andre digitale løsninger
- Hvordan videreutvikle kommunens arbeid med helsekultur
- Utredning av mattilbudet i institusjonene våre
 - Kompetanse og rekruttering
 - Kommunepsykologenes funksjon

Listen over er ikke uttømmende. Det er grunn til å påpeke at ikke alle temaer kan belyses like inngående. Det må bli prosjektgruppens ansvar å vektlegge de ulike temaene. Det samme vil gjelde styringssignaler fra Bystyret som for eksempel bruk av dobbeltrom, samboergaranti og lignende

10 Milepæler og framdrift i planarbeidet

Det legges opp til en bred planprosess hvor ulike metoder for medvirkning og involvering blir benyttet. Slike metoder vil f. eks. være intervjuer/ workshops/ temamøter/ bruk av sosiale medier m. v. Som det fremgår av milepælsplanen nedenfor vil arbeidet strekke seg over fire faser:

Planprogram for Helhetlig helse og omsorgsplan 2019 – 2030

Forprosjektfase som tar 6-8 måneder. I denne fasen skal hovedvekten legges på å få frem behov og forventninger til en helhetlig plan. I denne fasen skal planarbeidet organiseres og involvering sikres. Delutredninger gjennomføres. Innspill skal systematiseres, og behov for delutredninger og ytterligere analyser avklares. Prosjektgruppen har ansvar for nødvendige avklaringer.

Avklaringsfase som tar 2 måneder. I denne fasen skal man gjøre avklaringer, og ta valg basert på dokumentasjon og utredninger i forprosjektfasen. Dette innebærer at man foretar avgrensninger og legger føringer for sentrale prioriteringer i planen.

Arbeidsfase som tar 6 måneder. I denne fasen skal det jobbes med videre prosessarbeid og skriving av planen

Høringsfase som tar 2 måneder. Utkast til plan legges ut på høring

Politisk behandling i Bystyret sen sommer/ tidlig høst 2019.

Planprogram for Helhetlig helse og omsorgsplan 2019 – 2030

Fremdriftsplan for Helhetlig plan Helse- og omsorg

